

Zságot András

Értelmetlen

Önök biztosan találkoztak már azzal a jelenséggel, hogy olvastak valamit, de nem értették. Néha oldalakon keresztül is előfordul ez.

Jelen írásunkkal is ezt tapasztalhatják majd, de mi előzékenyen aláhúzzuk azon részeket, melyek értelmetlenek. Így nem kell kétségbeesni, mint máskor, most nem az Önök agyműködése elégtelen.

A hó sok gondot okozott az idén is. Tavaly nem esett, azért, ebben az évben meg túl sok esett, azért. Az emberek berzenkedtek, s várták az enyhülést.

Itt nem húzok alá semmit.

– Anyu, én miről írok?

– Kisfiam, azt írd le, amit mindenki le akar írni, de senki nem tud.

– Nem lesz értelmetlen, amit írok?

– Soha. Csak arra figyelj, az emberek nagyon magányosak, nehogy visszaélj a szomorúságukkal!

Dramaturgiailag most jött el az első olyan pont művünkben, amikor értelmetlen mondatot írhatnánk. Ám továbbblendülünk, lesz még alkalom bőven.

Sokat beszélgettem anyukámmal. Ő mondta például azt is, ha mindenképp írni szeretnék, ő nem akadályozza meg, csak arra kér, ha már híres leszek (ezt egyébként én kétlem, hogy valaha is azzá válok), ha híres leszek, akkor is pontosan ugyanannyi oldalt írok, mint amikor a legelső művemet alkottam.

– Pontosán ugyanannyit?

– Jó, hát egy kicsit többet is írhatasz, kicsit kevesebbet is, de tudd a határt.

Ha híres leszek.

Írok egy értelmetlen mondatot?

Le merek-e írni egy alanytalan mondatot öt állítmánnyal, még akkor is, ha más volt az eredeti terv?

Az eredeti terv úgy hangzott, hogy az ígéretek ellenére mégse lesz egyetlen értelmetlen mondat sem jelen írásomban, de aztán gondolkodtam, gondolkodtam, lehet, hogy mégis lesz.

Hol a nagyobb hiba, hazudunk önmagunknak vagy ha hazudunk másoknak? Önmagunknak hazudás az, ha például két ellentétet gondolunk azért, hogy bármi következmény esetén saját igazunkkal csaljunk.

Ha egy mondatot latin verbumokkal, ha úgy tetszik vocabulumokkal és appellatiókkal tömünk meg, az még nem értelmetlen.

Értelmetlen-e, ha mondatot mondatra halmozunk, néha a legkisebb összetartozás nélkül?

Nem, az sem értelmetlen.

Jöhetnek hát a mondatok. Bár eddig rend volt közöttük.

Hogy legyen mégis értelmetlenné?

Betűket egymás után sorsolni rossz s olcsó.

– Anyu, azt megtehetem – kérdeztem tőle –, hogy értelmetlensége csak a végén derül ki, mint az életnek?

– Miért szeretnél te mindenképpen értelmetlent írni?

– Mit írok, ha egyszer az a címe?

Mitől nyeri el másodlagos, harmadlagos, negyedleges értelmét a mű?

Attól, hogy kettő, három vagy négy gondolat van-e benne.

De nekem minden értelmet ki kell gyomlálnom belőle, ha hű akarok lenni eredeti elképzelésemhez.

Tehát az egésznek értelmetlennek kellene lennie, aztán még nyelvtanilag értelmetlen mondatokat is el kell szórni benne. Ígértem, bár ez visszavonható.

– Édes fiam, csak azt ne feledd, azért írsz az embereknek, hogy tanuljanak tőled.

– Tőlem bizony sokat tanulhatnak. Malacperzselést, vagy még azt se.

– Nem te mondtad egyszer, hogy egy betűddel, ha azt jó helyre tudod írni, többet mondasz, mint Kassák egész életében?

– Kassák... Tíz évvel korábban kellett volna azt is említeni.

Alkoholmámorban úszván, bizony értelmetlen gagyogás sülné ki belőle.

Erről még nem számoltam be senkinek, van Adynak egy verse, melynek három-négy sorát én nem értem.

Máshogy szeretnék én értelmetlen lenni, elmondani nem tudom.

Szóval, hogy élvezettel olvassa azért apraja-nagyja.

Bármit írok, úgyis értelmetlen.

Ma gondoltam arra, hogy elmegyek a Balatonhoz, hétvége és a szemben levő házakat égeti a nap, de maradtam itthon, mert már ismerem az egész Balatont, azzal a fránya badacsonyi rizlinggel együtt.

Tehát értelmetlen a Balatonhoz menni.

Ha elsődleges, másodlagos, harmadlagos értelme van, mégiscsak értelmetlen lesz többeknek, akik csak egy szintet látnak.

Lehet, hogy azt a szintet, amit ők látnak, azt én mint alkotó figyelmen kívül hagytam, így nem csoda, hogy nekik értelmetlen lesz egy olyan mű, melynek akár három-négy tartománya is van.

A hó sok gondot okozott az idén is. Tavaly nem esett, azért, ebben az évben meg túl sok esett, azért. Az emberek berzenkedtek, s várták az enyhülést.

Igen, mégis leírtam végre egy értelmetlen mondatot, de kérdezzük meg anyukámat is erről.

– Inkább én kérdezek, kisfiam. A tanításon és a szórakoztatáson kívül van-e más célod az írással?

– Tanítás?

– Tanítás. Ha sok könyvet elolvasol, ne feledd, akaratlanul is tanítod azokat, akiknek kevesebb idejük van a művelődésre. Ne légy kicsinyhitű!

– Nem jut eszembe más, tanítás, szórakoztatás, valóban ez a kettő, melyeket célul tűzhetek ki magam elé.

– Akkor most sorold abécérendbe növényeket!

– Alma, barack, citrom, datolya...

– Elég. Látod, milyen kevés szót kell aláhúzni, ha jól figyelsz?

– De én éppen azt szeretném, hogy ha úgy nézzük, minden szót alá lehetne húzni. Ne feledd a címet!

Értelmetlen.

Sőt, olyan variációt is magam elé tudok vetíteni, melyet az ország egyik része ért, másik része nem. Ám az értelmétől csak lépcsőzetesen, fokozatosan fosztjuk meg mondatunkat, az első még értelmes lesz, de aztán egyre torzítjuk a felismerhetetlenségig, a teljes értelmetlenségig.

Az Alkotmánybíróság székhelye Esztergom.

Az Alkotmánybíróság lépfene megye gomb.

A mankó lány bíróság lépfene megye gomb.

Ezt már alá is húzhatom. Az utolsó mondatot alá is húzhatom.

Esküszöm a napra, hogy a három mondatot (Az Alkotmánybíróság székhelye Esztergom., Az Alkotmánybír-

ság lépfene megye gomb., A mankó lány bíróság lépfene megye gomb.) húsz percnél rövidebb idő alatt találtam ki és húsz percnél rövidebb idő alatt írtam le.

Miért fontos ez?

Azért, mert most értelmezni fogom az utolsó mondatot, mely a fentiek alapján rövid idő alatt fogant, így nem érhet az a vád, hogy hosszas töprengés után leltem egy olyan mondatra, melynek látszólag semmi, de lappangva igenis van értelme.

Lássuk tehát, van-e értelme a mankó lány bíróság lépfene megye gomb szerkesztménynek.

A mankó lány bíróság nem más, mint lépfene megye gomb.

A mankó lány bíróság egy értékítélet a bíróságra, biceg és nem férfias.

Az ilyen bicegő, nem férfias bíróság a lépfenének a megyének a gombja.

Mi a lépfenének a megyének a gombja?

A lépfenének a megyéje ugyanaz, mint a lépfenének nagy kiterjedése, a lépfene megye gomb a lépfene nagy kiterjedésének a kis fontossága, tehát az összes értelme (mankó lány bíróság lépfene megye gomb): a bicegő, nem férfias bíróság az, mint a lépfene nagy kiterjedésének kis fontossága.

Milyen következtetésre lehet jutni?

Természetesen semmilyenre vagy ellentmondásosra vagy szóra sem érdemesre.

Nem mindent lehet aláhúzni, hanem mindent át lehet húzni, és minden áthúzást ki lehet radiózni.

Egy kis pihenés.

A hó sok gondot okozott az idén. Tavaly nem esett, azért, ebben az évben meg túl sok esett, azért. Az emberek berzenkedtek, s várták az enyhülést.

Ha nagyon rosszkedvű vagyok, az előző – jól ismert – bekezdést értelmetlenné nyilvánítom.

Nagyon rosszkedvű vagyok.

A hó egyes számban egyetlen hópelyhet is jelenthet, az nem okozhatott sok gondot, tehát az állítás hamis, tehát értelmetlen. Ha esett az egyetlen hópely, ha nem, az oly elhanyagolható mennyiség, hogy az emberek nem is vettek tudomást róla, így nem berzenkedtek egyetlen hópely miatt, tehát értelmetlen.

Az értelmesség-értelmetlenség az elsődleges fontosságú egy írásmű értékelésekor, minden más szempont másodlagos, úgy vélem.

Ha értelmes, a jövő előtte áll, ha értelmetlen, de értelmessé tud válni, úgyszintén, ha viszont értelmetlen, s nem is bír értelmessé válni, az eltemetés a sorsa.

Várom, mi lesz ezzel itt, eldől hamarosan, Értelmes vagy Értelmetlen.